

Hannu Kurki
YSS, Laituri 22.2.2012

Maunulan omaehtoisen kehittämisen malli

Maunulan omaehtoisen kehittämisen malli

PERIMMÄISET KYSYMYKSET

Miten asuinaluetta voidaan ymmärtää?

Miten asuinalueen muutosta voidaan ymmärtää?

Maunulan omaehtoisen kehittämisen malli

PÄÄVÄITTÄMÄT

Ymmärtämistä auttaa asuinalueen tulkinta **systeminä**.

Muutoksen ymmärtäminen koostuu neljästä näkökulmasta:

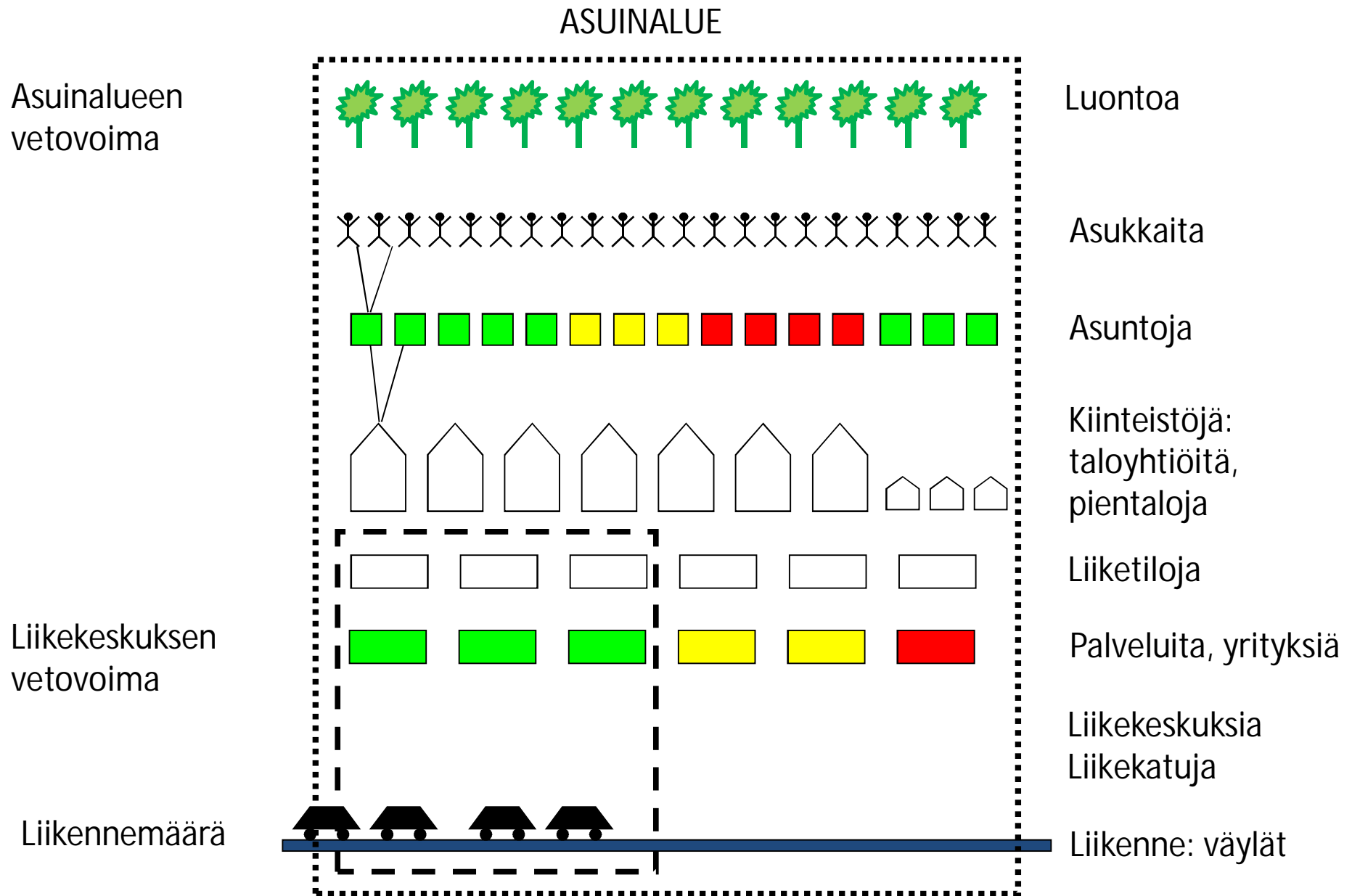
- *Kommunikaatorakenne* (eli miten tieto todellisuudesta ja toisaalta kehittämisideoista välittyy)
- *Muutosprosessien* kuvaaminen kolmen tason kautta (1) todellisuus, 2) kommunikaatio, 3) mahdollisuuksien, ideoiden maailma)
- *Kehittäjäverkoston kehkeytyminen*
- *Yksilön toiminnan ymmärtäminen* (koska yksilöt toteuttavat muutoksen)

Omaehtoisen muutoksen perusedellytys on alueen **oma kommunikaatio-rakenne**

Muutoksessa **sattumien, bifurkaatiokohtien ja mahdollisuusikkunoiden tunnistaminen** on keskeistä.

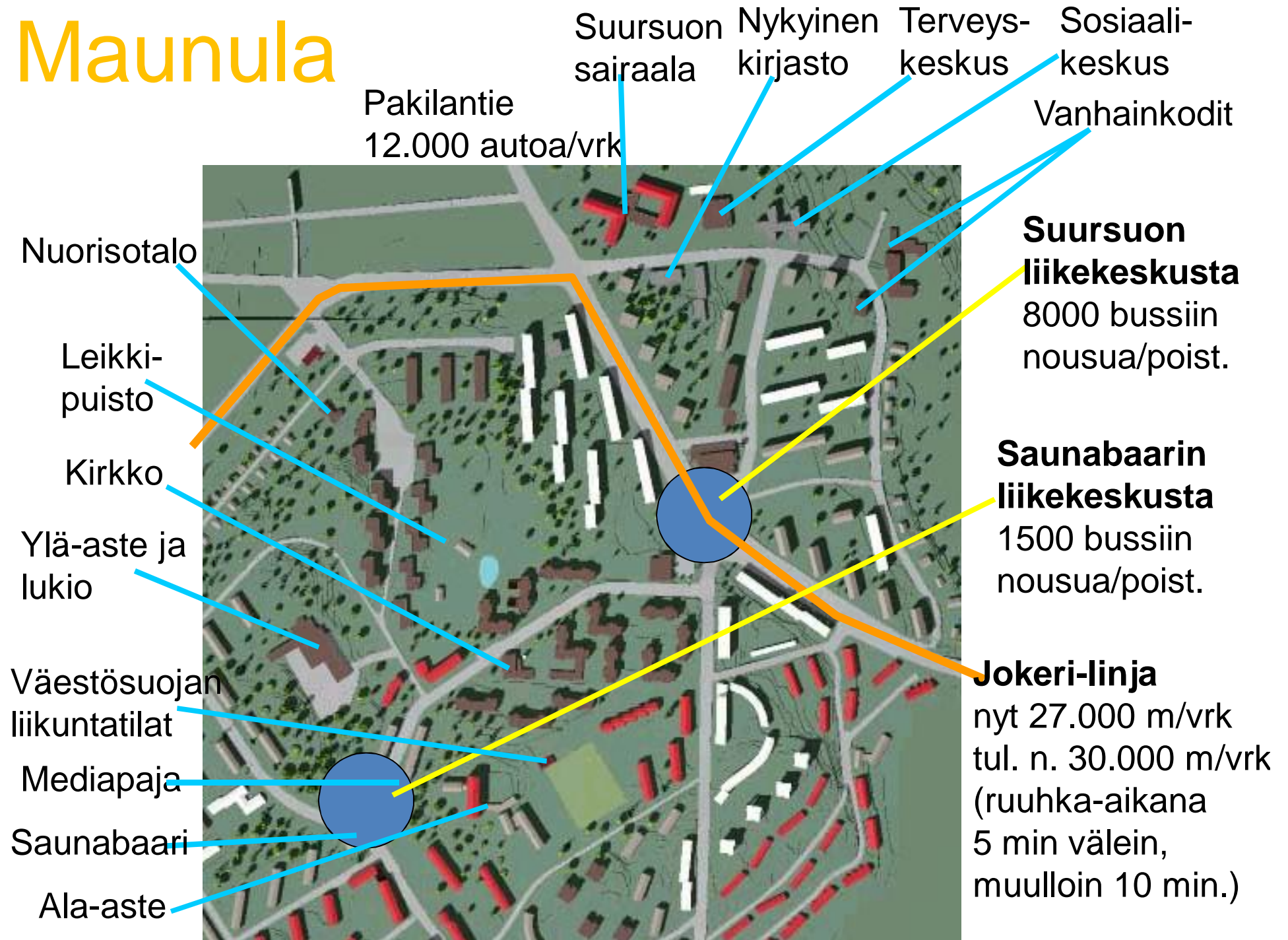
Tietoyhteiskunnassa positiivinen muutos perustuu **kollektiiviseen oppimiseen**.

Asuinalueen ymmärtäminen systeeminä

Maunula

Maunulan asunto- ja väestörakenne

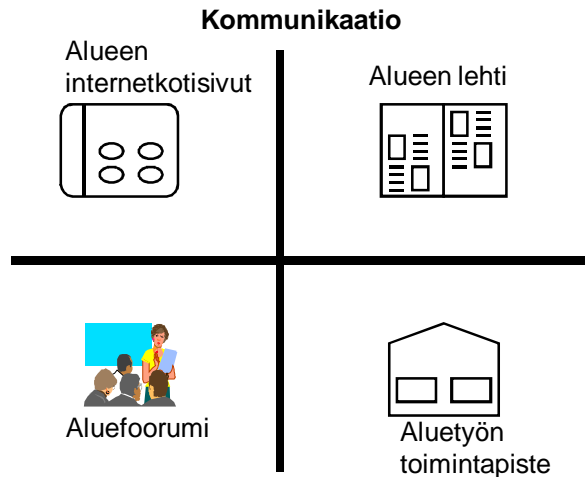
Asuntokanta (kohtalo) -> väestörakenne?

- Asuntoja on noin **4362 kpl**
- ARAVA-vuokra-asuntoja 49 %
- Asunto-osakeyhtiöitä on 42 kpl
- Maunulassa on 41 omakotitaloa ja 192 rivitaloasuntoa
- KOy Maunulan Asuinnoilla on 117.000 hum²
12 vuokranmääritysyksikköä
- Maunulan yhteenlaskettu huoneistoala on n. 250.000 hum²

- Helsingin asuntohankinta ja Y-säätiön omistavat merkittävän määrän asuntoja
- 65 % asuu vuokralla, 29 % omassa ja 4,5 % omistussuhde tuntematon

- Asukkaita Maunulassa on **7062 (2011)**
- Yhden hengen kotitalouksia 56 %
- Yli 65-vuotiaiden osuus 23 %
- Työttömyysprosentti 12,7 %
- Vieraskielisten osuus 10,4 %

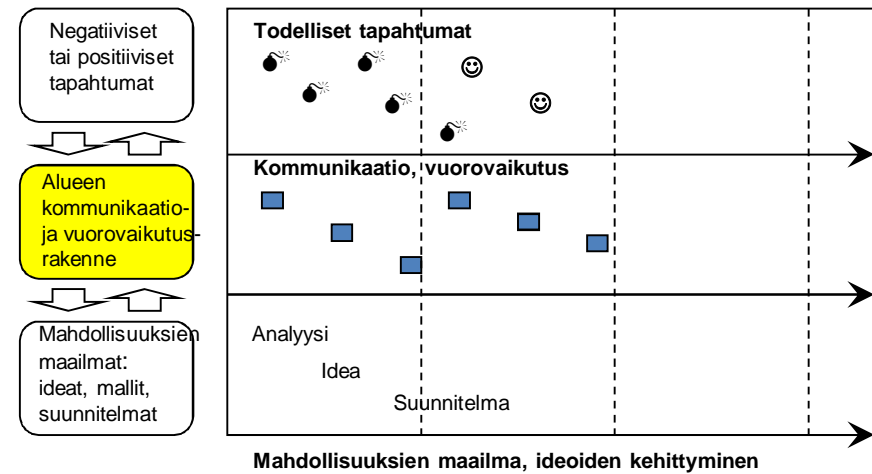
Muutoksen ja mobilisaation ymmärtäminen

Kurki
30.8.2005
8.8.2005
2.2.2012

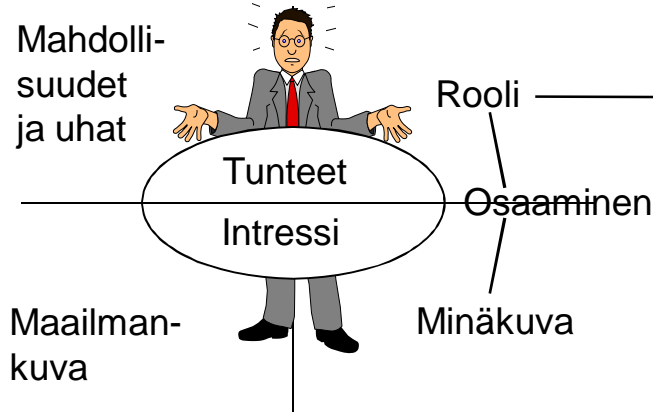
1 Kommunikaatorakenne

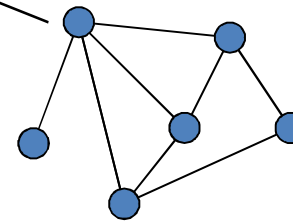
2 Prosessi

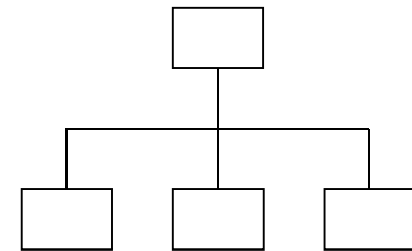
Osapuolten verkottaminen

Verkosto

Hierarkia

4 Yksilön toiminta

3 Työnjako/organisointuminen

Kommunikaatiorakenne Maunulassa

- Tuottaa uusia toimijoita
- Luo mielikuvan kaupunginosasta
- Alueellisen kehittämisen "pelilauta"
- Dialogi, keskustelu
- Paikallinen palveluportaali
- Työkalu toimijoille

Kontaktit alueen ulkopuolisten toimijoiden kanssa

- Luo ja kerää uutta tietoa alueelle
- Ylläpitää ja stimuloi keskustelua paikallisista aiheista
- Luo verkostoja
- Tuo esiin uusia hankkeita
- Strategisen työn väline

Viestintä, julkisuus

Kotisivu ja Intranet: Digitaalinen foorumi

Yhteisöstudio

1999
50-60 %

Paikallinen sanomalehti

- Tehokas paikallinen media, tarkasti luettu
- Luo paikallista identiteettiä
- Ilmoittelupaikka paikallisille yrityksille ja yrittäjille

1990
90-95 %

Paikallisuus

- Kohtaamispaikka
- Verkostoituminen
- Organisoituminen
- Fyysisesti lähellä asukkaita ja paikallisia toimijoita
- Projektien "tukikohta"
- Toiminnallinen keskus

Aluefoorumit: Ihmiset tapaavat toisiaan Tietoa saadaan ja jaetaan

1996
35 k/f

Verkostoituminen, organisoituminen

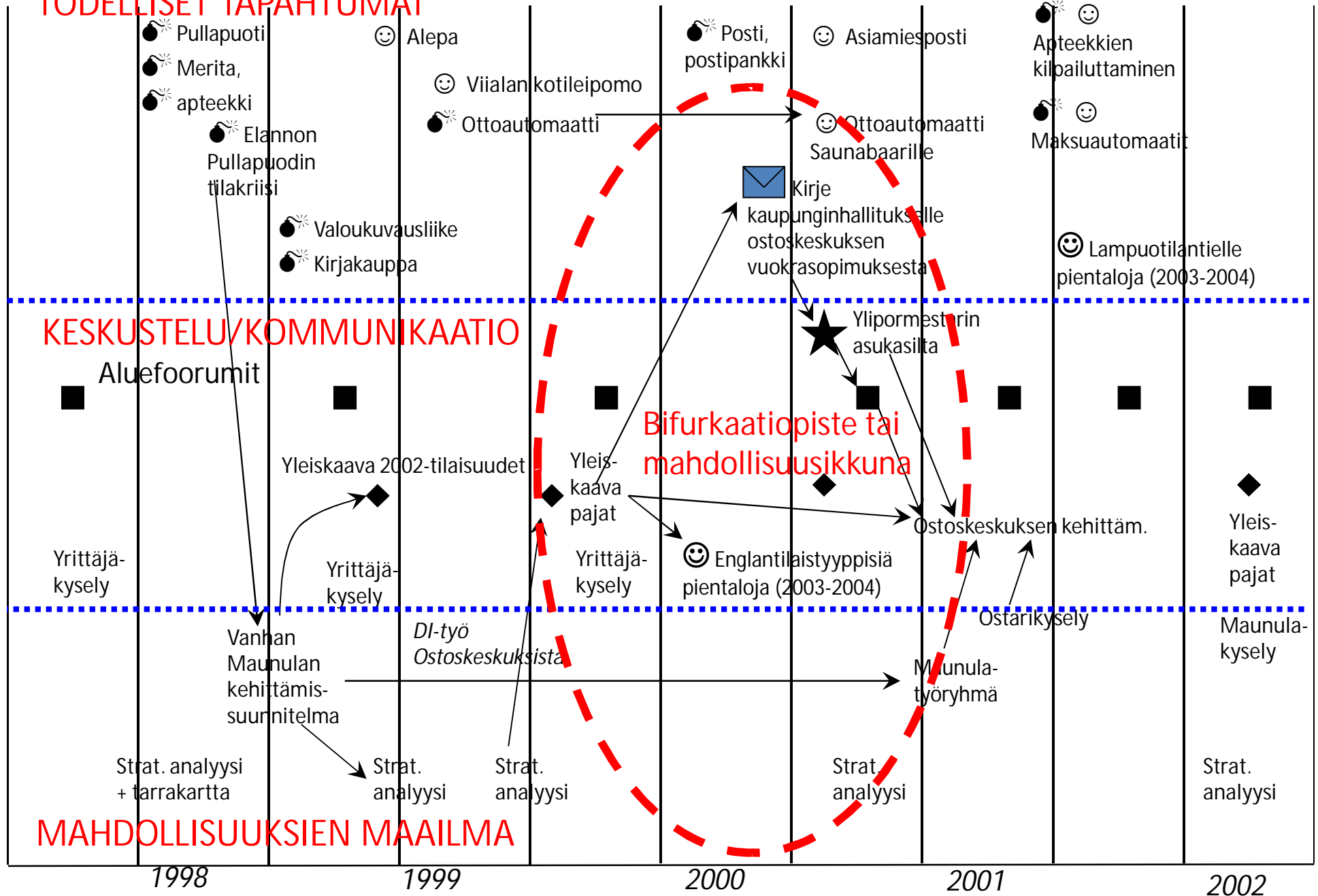

Nettikeskus Maunulan Mediapaja: Työskentelypaikka paikallisille

1999
600-1000 k/kk

TODELLISET TAPAHTUMAT

Yleiskaavatilaisuus elokouussa 1999 Saunabaarilla

Vanhojen asuntojen hintaerot Helsingissä vuonna 2007

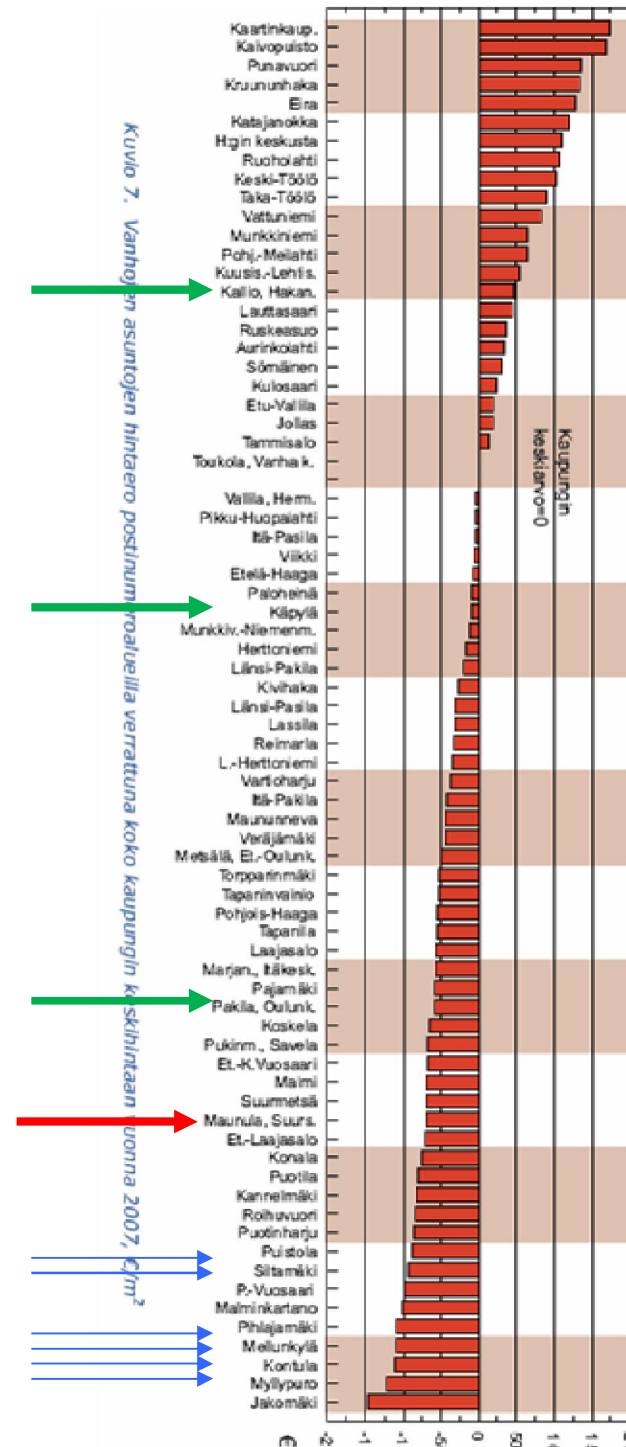
Kallio

Käpylä

Oulunkylä

Maunula

Lähiöprojekti-alueet

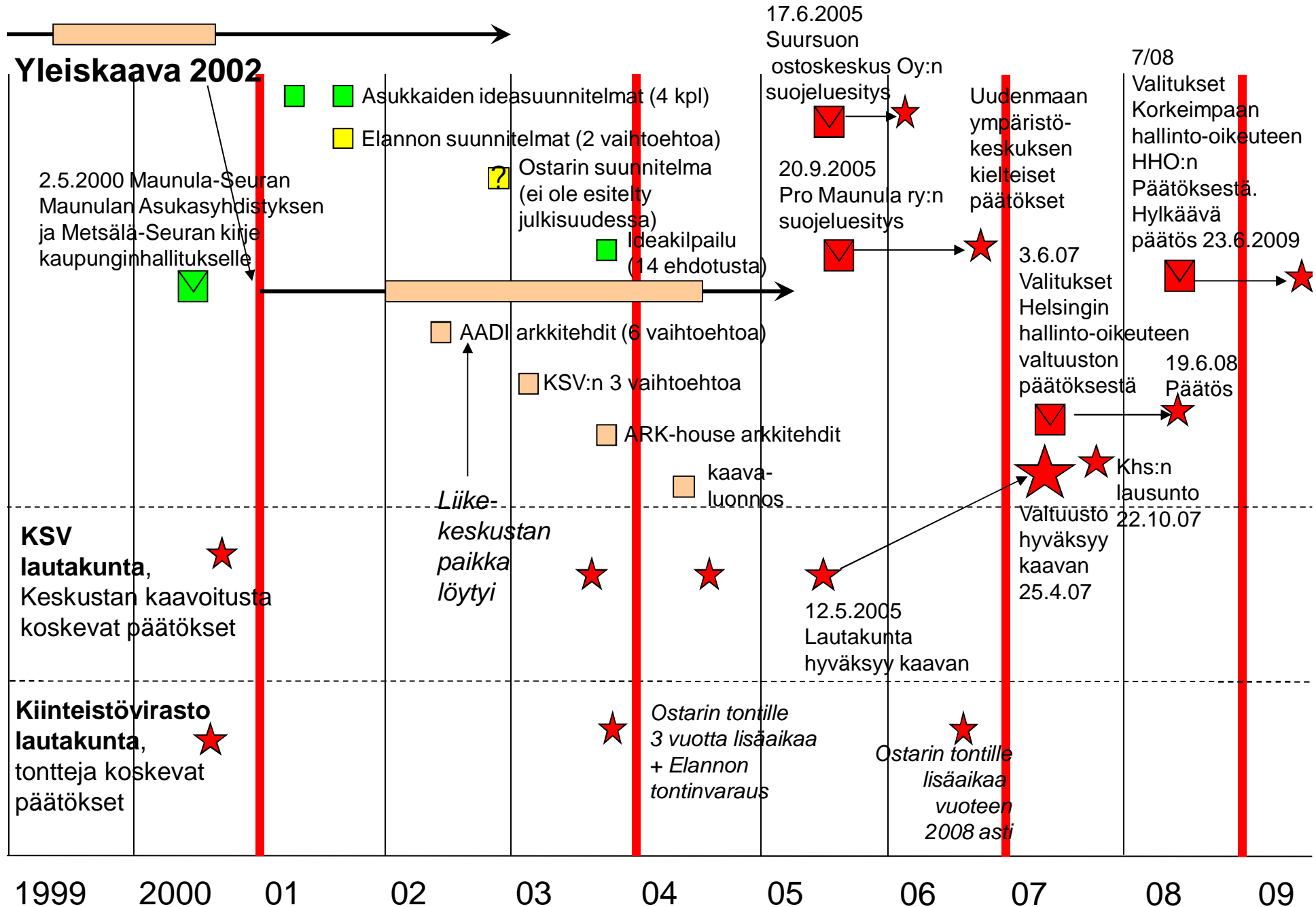

LÄHDE:
Helsingin kaupungin tietokeskus (2008)
Asuntojen hinnat Helsingissä vuonna 2007

Maunulan keskustan suunnittelun vaiheet

Maunula-Seuran puheenjohtajan
perinteisen uudenvuodenpuheen toivotus:

”On koittamassa Maunulan kulta-aika.

*Toivon kaikille maunulalaisille menestystä
tulevalle vuodelle ja erityisesti niille, jotka
ponnistelevat paremman maailman ja
Maunulan puolesta.”*

2500 k-m²

Kirjasto

Työväenopisto

Nuorisotila

2200 k-m² supermarket +
400 k-m² pienliiketilaa

Pienliiketilaa
600 k-m²

Maunulan XVI kesäseminaari

8.6.2012 klo 9-15

Teemana "itsemuotoutuvat kaupunginosat"

KIRJALLISUUS -> **ks. erityisesti www.kaupunginosat.net/ruohonkarjet (RUOHONKÄRJET)**

Bäcklund, Pia (toim.) (2004) *Tietoyhteiskunnan osallistuva kansalainen - Tapaus Nettimaunula*, Helsingin kaupungin tietokeskus

Halme, Timo & Koski, Kimmo & Niskanen, Saija & Kurki, Hannu (2001) *Lähiöiden palvelut - kysyntä, tarjonta ja kehittämiskeinot*, Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 475, Helsinki

Horn, Leena Marketta (1996) *Saksalainen kaupunkidialogi - miten mobilisoida kollektiivinen järki kaupungin aseman parantamiseksi*, Miljöörakentamiskeskus R1/1996, ESPOO

Kanninen, Vesa (toim.) (2005) *Neloskierrettä kaupunginosaan - Kumppanuudet ja roolit alueiden kehittämisessä*, Helsingin kulttuuriasiainkeskus, Helsinki **(netissä)**

Kostiainen, Juha (2007) *Kaupunkiseutujen kehitys ja itseuudistuminen - Käsitteellistä perustaa etsimässä*. Tampereen yliopisto, Alueellisen kehittämisen tutkimusyksikkö, Työraportti 16/2007 **(netissä)**

Kurki, Hannu (2001) *Luova ja elinvoimainen kaupunginosa*, Kvartti 2/2001, Helsingin kaupungin tietokeskus

Kurki, Hannu (2000) *Kestävää prosessimaista kehittämistä Maunulassa*, Asu ja rakenna -lehti 5/2000, Ympäristöministeriö **(netissä)**

Kurki, Hannu (1999) "*Omaehtoinen asuinalueen kehittäminen*". Teoksessa: Kanninen, Vesa (toim.) *Lähiö ABC*. Helsinki, Stakes

Kurki, Hannu (1999) *Lähitalouden kehittämisen mahdollisuudet*, Kvartti 1/1999, Helsingin kaupungin tietokeskus

Marjala, Saeeda & Tolvanen, Ari (toim.) (2010) *Ruohonjuuresta ruohonkärjeksi*, Helsingin kulttuurikeskus, Helsinki **(netissä)**

Niemenmaa, Vivi (1997) *Kommunikatiivista kaupunkisuunnittelua: Berliinin Stadtforumista Jyväskylän-Forumiin*, Helsingin yliopisto, Suunnittelumaantiede, Pro gradu -tutkielma

Päivänen, Jani & Kurki, Hannu & Virrankoski, Lauri (2002) *Parempaan kaupunginosaan - Aluefoorumi kehittämisen menetelmänä*, Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 589, Helsinki **(netissä)**

Sollo, Petteri (2002) *Aluefoorum Maunulan suunnittelussa*, Helsingin yliopisto, Maantieteenlaitos, Suunnittelumaantiede, Pro gradu -tutkielma

Staffans, Aija (2004) *Vaikuttavat asukkaat - Vuorovaikutus ja paikallinen tieto kaupunkisuunnittelun haasteina* (väitöskirja), Teknillinen korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja, Espoo **(netissä)**

Ståhle, Pirjo (1998) *Supporting a system's capacity for self-renewal*, Department of Teacher Education, University of Helsinki, Research Report 190, Yliopistopaino, Helsinki